

Simpla Lernolibro
De
Esperanto

世界語捷徑

De

G. J. Ĉan

張錦源編

Biblioteko de Men Si Kolegio, Kanton.

No. 1

州文思英文補習學校世界語叢書之一

Unua Eldono

—1930—

ABC

3

91

40547

MG
H91
9

世界語捷徑序

區 聲 白

世界語輸入中國，已歷二十餘年，雖在二十餘年中，曾加入研究者不下萬人。但要其能有教授及著作能力者，實不及百分之一，以世界語文法若是之簡易，而收效竟如此之微，推原其故，實由先知先覺者，在人類中實罕見也。同學張君錦源自市立世界語師範講習所畢業後，即努力于宣傳工作，除在文思英文補習學校增設世界語科外，并編有世界語捷徑一書以爲課本，該書內容共分二十課，世界語文法之要點均具載之，每課并附以練習句，使學者能于最短時期瞭解世界語文法之大意，以後閱讀其他教科書時，自可迎刃而解，實爲初學世界語良好課本之一，吾甚佩服張君之努力，并此書編輯之完善，特泐數言，以作介紹。

3 1764 3515 8

ENHAVO

Unua Leciono:	Alfabeto
Dua Leciono:	Substantivo
Tria Leciono:	Adjektivo
Kvara Leciono:	Verbo
Kvina Leciono:	Participo
Sesa Leciono:	Pronomo
Sepa Leciono:	Prepozicio
Oka Leciono:	Adverbo
Naŭa Leciono:	Artikolo
Deka Leciono:	Mumeralo
Dekunua Leciono:	Direkta N
Dekdua Leciono:	Vorto Kunmetita
Dektria Leciono:	Prefikso
Dekkvara Leciono:	Sufikso
Dekkvina Leciono:	Prefikso de La Prepozicio, Propra Adverbo kaj Pronomo.
Deksesa Leciono:	Tabelo de Prepozicio
Deksepa Leciono:	Tabelo de Adverbo

Dekoka Leciono: Tabelo de Konjunkcio

Deknaŭa Leciono: Tabelo de Interjekcio

Dudeka Leciono: Korelativaj Vortoj

UNUA LEĈIONO

(1) Alfabeto 字母

世界語根據臘丁文以字母爲聲音之記號共有二十八個印刷時則用大楷小楷書寫時則用大草小草不論印刷與書寫每句之首一字母均用大楷或大草（自有之名亦然）

A	B	C	Ĉ	D	E	F
G	Ĝ	H	Ĥ	I	J	Ĵ
K	L	M	N	O	P	R
S	Ŝ	T	U	Ŭ	V	Z
a	b	c	ĉ	d	e	f
g	ĝ	h	ĥ	i	j	ĵ
k	l	m	n	o	p	r
s	ŝ	t	u	ŭ	v	z

(2) Vokalo 母音

世界語母音 Vokalo 卽正音字母有五個：

A E I O U

此外有一半音字母：

ü

(3) Konsonanto 子音

世界語子音 Konsonanto 卽輔音字母有二十三
個(上言半音字母ü亦在內)：

b	c	ĉ	d	f	g	ĝ
h	ĥ	j	ĵ	k	l	m
n	p	r	s	ŝ	t	ŭ
v	z					

(4) Elpronocado 拆音

世界語之正音母 Vokalo 獨能成音 輔音字母
Konsonanto 祇有聲氣故必輔于正音字母而成音

(Vokalo 在後)

ba	be	bi	bo	bu
ca	ce	ci	co	cu
ĉa	ĉe	ĉi	ĉo	ĉu
da	de	di	do	du
fa	fe	fi	fo	fu

ga	ge	gi	go	gu
ĝa	ĝe	ĝi	ĝo	ĝu
ha	he	hi	ho	hu
ĥa	ĥe	ĥi	ĥo	ĥu
ja	je	ji	jo	ju
ĵa	ĵe	ĵi	ĵo	ĵu
ka	ke	ki	ko	ku
la	le	li	lo	lu
ma	me	mi	mo	mu
na	ne	ni	no	nu
pa	pe	pi	po	pu
ra	re	ri	ro	ru
sa	se	si	so	su
ŝa	ŝe	ŝi	ŝo	ŝu
ta	te	ti	to	tu
va	ve	vi	vo	vu
za	ze	zi	zo	zu

(Vokalo 在前)

ab	eb	ib	ob	ub
ac	ec	ic	oc	uc
aĉ	eĉ	iĉ	oĉ	uĉ

ad	ed	id	od	ud
af	ef	if	of	uf
ag	eg	ig	og	ug
aĝ	eĝ	iĝ	oĝ	uĝ
ah	eh	ih	oh	uh
aĥ	eĥ	iĥ	oĥ	uĥ
aj	ej	ij	oj	uj
aĵ	eĵ	iĵ	oĵ	uĵ
ak	ek	ik	ok	uk
al	el	il	ol	ul
am	em	im	om	um
an	en	in	on	un
ap	ep	ip	op	up
ar	er	ir	or	ur
as	es	is	os	us
aŝ	eŝ	iŝ	oŝ	uŝ
at	et	it	ot	ut
av	ev	iv	ov	uv
az	ez	iz	oz	uz
bla	ble	bli	blo	blu
bra	bre	bri	bro	bru

dra	dre	dri	dro	dru
fla	fle	fli	flo	flu
fra	fre	fri	fro	fru
gva	gve	gvi	gvo	gvu
kna	kne	kni	kno	knu
kva	kve	kvi	kvo	kvu
pla	ple	pli	plo	plu
pra	pre	pri	pro	pru
sca	sce	sci	sco	scu
sca	sce	sçi	sço	scu
ska	ske	ski	sko	sku
spa	spe	spi	spo	spn
špa	špe	špi	špo	špu
šta	šte	šti	što	štu
šca	šce	šçi	šço	šcu
tra	tre	tri	tro	tru
stra	stre	stri	stro	stru
štra	štre	štri	štro	štru
abl	abl	ibl	obl	ubl
arb	erb	irb	orb	urb
skna	skne	skni	skne	sknu

spra spre spri spro spru
skza skze skzi skzo skzu

(5) Akcento 重音

世界語之重音 akcento 必在字底倒數第二個
Silabo 之上

Es—pe²—ro,

Es—pe—ran—to

Es—pe—ran—tis²—to.

故凡一字有數音者讀時須將逆數而上之第二音提高重讀其符號爲()表 Akcento 重音之意。

DUA LECIONO.

Substantivo 名詞

(1) La Substantivo havas la finiĝon

(—0). 各詞語尾爲 —0 例如：

amiko 朋友

edzo 夫

fianĉo 未婚夫

homo 人

letero 信

parko 公園

pavo 孔雀

ĝardeno 花園

ĉapelo 帽

gazeto 報紙

(2) Por montri multenombbron oni aldonas al la substantivo la finiĝon (—j). 複數名詞語尾須加 —j. 例如：

tri kokoj 三隻鷄 kvar lampoj 四支燈
ok studentoj 八個學生 du piroj 二個梨
ses ĉambroj 六間房 nau tabloj 九張枱

(3) La Kazoj ekzistas nur du: Nominativo kaj Akuzativo; la lasta estas formita per la aldono de la finiĝo (—n). 名詞有主格與目的格之分凡目的格語尾須加 —n 例如：

Mi havas tablon. 我有一張枱
Vi havas tri pirojn. 你有三個梨
Li amas lian patron. 他愛他的父

(4) La ceteraj kazoj estas esprimataj per helpo de Prepozicioj, t. e. la Genitivo per (de), la Dativo per (al), la Ablativo per (per), aŭ aliaj Prepozicioj laŭ la senco. 其他各格可以前置詞之幫助而表明之即持格用 de, 與格用 al, 奪格用 per 或別種前置詞視乎其意義耳 例如：

La dentoj de leono estas akraj, 獅之齒

係尖利

Li donas librojn al la knabo. 他給書與

此童

Homo flaras per nazo. 人嗅以鼻

Legu Atente

1. Li estas mia amiko.
2. Li estas ŝia papatroro
3. Mi havas tri ĉapelojn.
4. Vi havas du pavojn.
5. Li havas leteron.
6. Vi ne estas ŝia fratino.
7. La homo estas granda.
8. La knabo legas libron en la ĉambro.
9. Ni vidas lunon.
10. Homo flaras per nazo kaj mangâs per
buŝo

TRIA LECIONO

Adjektivo 形容詞

(1) La Adjektivo havas la finiĝon (—a).

形容詞語尾爲 —a 例如：

justa 公正	ĝentila 溫和
brava 勇敢	nobla 高尚
diligenta 勤	sincera 誠
forta 強	nova 新
dolĉa 甘	longa 長

(2) La Adjektivo de la Multenombra Substantivo havas la finiĝon (—j). 複數名詞之形容詞語尾須加 —j. 例如：

altaj montoj 高山	freŝaj laktoj 鮮奶
riĉaj homoj 許多富人	dolĉaj piroj 甘
belaj rozoj 美的玫瑰	blankaj paperoj 皆白紙

(3) La Adjektivo de la Akuzativa Substantivo havas la finiĝon (—n) 目的格名詞之形容詞語尾須加 —n. 例如：

Li havas tri longajn tablojn. 他有三張長枱

ŝi havas belan birdon. 她有美的鳥

(4) La Komparativo estas farata per la vorto (pli) kun la Prepozicio (ol). 高低度比較級以 pli 一字作成而應用前置詞 ol. 例如：高度比較爲.....pli.....ol.....

Li estas pli brava ol vi. 他比你勇敢

低度比較爲.....malpli.....ol.....

Li estas malpli brava ol vi. 他不及你勇敢

(5) La Superlativo estas farata per la vorto(plej) kun la Prepozicio (el). 最高低度比較級以 plej 壹字作成而應用前置詞 el. 例如：

最高度比較爲.....plej.....el.....

Li estas la plej brava el ĉiuj.

他爲衆人中之最勇敢

最低度比較爲.....malplj.....el.....

Li estas la malplej brava el ĉiuj.

他爲衆人中之最不勇敢

(此外尙有同度比較卽.....tiel.....kiel.....)

Legu Atente

1. La homo estas brava.
2. Li estas diligenta kaj sincera.

3. Bela pavo kaj forta tigro.
4. Vi havas dolĉajn pirojn.
5. Mi amas mian fratojn.
6. La neĝo estas pli blanka ol la papero.
7. Li estas tiel forta kiel mi.
8. Mi havas pli bonan pomon ol li.
9. Tiu ĉi papero estas la plej bela el miaj ĉiuj paperoj.
10. Lia filo estas malplej ŝaga el ĉiuj

KVARA LECIONO

Verbo 動詞

(1) La Verbo ne estas ŝanĝata laŭ personoj nek nombroj. Formoj de la verbo: la tempo estanta akceptas la finiĝon (—as); la tempo estinta (—is); la tempo estonta (—os); la modo kondiĉa (—us); la modo ordona (—u); la modo sendifina (—i). 凡動詞不以身而變亦不以數而變其所變之語尾則有下列各種:

(Tempo 時候)

現在時用 —as
過去時用 —is
未來時用 —os

(Modo 語氣)

假定式用 —us
命令式用 —u
不定式用 —i

例如：

Mi legas 我現在讀

Mi legis 我已經讀

Mi legos 我將來讀

Mi legus 我或讀

legu 讀呀

legi 讀

Legu Atente

1. Vivi estas agi; kiu ne agas, ne vivas.
2. Mi volas skribi antaŭ ol eliri.
3. Hodiaŭ estas lundo, kaj morgaŭ estos mardo.
4. Mi esperas ke ŝi venu.
5. Antaŭ tri tagoj, mi vizitis vian patron.
6. Se mi estus maldiligenta, mi estus senutila.
7. Respondu tuj al mi.

8. Li volas legi la libron.
9. Ĉu vi havas amikon?
10. Jes, mia edzo estas mia amiko.

KVINA LEKIONO

Participo 分詞

(1) Participoj (kun senco Adjektiva kaj verba); Aktiva estanta(—ant); aktiva estinta (—int); aktiva estonta (—ont); Pasiva estanta(—at); Pasiva estinta (—it); Pasiva estonta (—ot). Ĉiuj formoj de la Pasivo participo estas formataj per helpo de la Verbo (esti, la Prepozicio de la Pasiva participo estas per (de). 分詞云者含有形容詞及動詞之意共有兩種:

主動分詞

被動分詞

現在時 —ant—

—at—

過去時 —int—

—it—

未來時 —ont—

—oi—

但被動分詞之各種形狀均賴動詞 esti 之相當形與

所需動詞之被動分詞而成前置詞在被動分詞(所用)者則爲de 字.

例如

Mi ekzamenas lin. 我考他

Mi estas ekzamenanto. 我爲考者

Li estas ekzamenata de mi. 他被我考

Li estas ekzamenato. 他爲被考者

Legu Atente

1. Mi estas batanto.
2. Li estas batata de mi.
3. Vi estas mia plej amata amiko, kaj mi estas via amanta.
4. La priparolita homo estas mia frato.
5. La homo kiun oni devas juĝi, estas juĝoto.
6. La falinta infano ne povas sin levi.
7. La instruisto ekzamenas la studentojn kaj ili estas ekzamenatoj.
8. La instruistino estas edzino de la riĉa homo.
9. Li amas sian edzinon.

10. Fluanta akvo estas pli pura ol akvo
staranta senmove.

SESA LEClONO

Pronomo 代名詞

(1) Pronomoj Personaj estas: mi, vi, li,
ŝi, ĝi (pri la objekto, aŭ besto), si, ni, vi,
ili oni. 人或物之代名詞如下:

(單數)

(衆數)

Mi我

Ni 我們

Vi你

Vi 你們

Li他

Ili 他們,她們,

Ŝi她

牠們

Ĝi牠

Oni某人

si 他自己

si 他們自己

(2) La Akuzativa Pronomo estas formata
per la finiĝo (-n). 目的格之代名詞語尾須加
-n:

Li amas min, sed mi ne amas lin.

他愛我但我不愛他

Ni avertas ilin. 我們警告他們

(3) La Pronomoj posedaj estas formataj per la aldono de la finiĝo Adjektiva(—a) 占有代名詞語尾須加 —a

(單數)

(衆數)

Mia 我的

Nia 我們的

Via 你的

Via 你們的

Lia 他的

Ilia 他們的

Ŝia 她的

她們的

Ĝia 牠的

牠們的

(4) La Deklinacioj de la Pronomoj posedaj estas kiel ĉe la Substantivo. 占有代名詞變化與在名詞相同:

Ŝiaj kokoj. 她的幾隻雞

Viaj kraĵonoj. 你的幾支鉛筆

Legu Atente

1. Ni estas ĥinoj.
2. Li estas knabo kaj ŝi estas knabino.
3. Kie estas la faŭlinoj?
4. Ili estas en la parko.

5. Vi ŝin amas, sed ĉu ŝi amas vin?
6. Ili havas siajn ĉapelojn.
7. Post vespermanĝo miaj fratoj akompanis
siajn amikojn ĝis ilia domo, kaj ili
konduktis ilin ĝis sia domo.
8. Mi amas min mem.
9. Venu al mi hodiaŭ vespere.
10. Sinjoro Ĉan kaj lia edzino tre amas miajn
fratojn; mi ankaŭ tre amas iliajn.

SEPA LECIONO

Prepozicio 前置詞

(1) Ĉiu Prepozicio havas difintan kaj konstantan signifon; sed se ni devas uzi ian Prepozicion kaj rekta senco ne montras al ni, kian Prepozicion ni devas uzi tiam ni uzas la Prepozicion (je), kiu memstaran signifon ne havas. Anstataŭ la Prepozicio (je) oni povas ankaŭ uzi la Akuzativon sen Prepozicio. 各前置詞均有一定不變之意義但當用

前置詞時究應取何種名日之前置詞若其意義未能直接表示者則可用前置詞j 字此字無獨立之意若省略此je字時期用目的格以代之：

用 je 字者，如

Li batas je mi. 他打我

Plena je inko 滿於墨水

無 je 字代以目的格者，如

Li batas min. 他打我

Ni restis tie ok horojn.

我們停留這處八小時

於前置詞後加目的格則表進行之意如

Li promenas en la ĝardeno.

他在花園散步

Li promenas en la ĝardenon.

他散步到花園去

Legu Atente

-
1. La inkujo estas sur la tablo.
 2. Sub la arbo staras tigro.
 3. Ni vidas per la okuloj kaj aŭdas per la oreloj.

4. Laboristo laboras en laborejo, komercisto komercas en krmercejo.
5. Ŝia infano promenas en la ĝardenon.
6. Mi sopiras je mia perdita feliĉo.
7. Li sopiras lian perditan feliĉon.
8. La firdoj flugas super la arboj.
9. La tero rondiras ĉirkaŭ la suno.
10. En la dudeka centjaro oni devas eipensi la rimedon por unuigi la tutan homaron en la mondo.

OKA LEClONO

Adverbo 副詞

(1) La Adverbo havas la finiĝon (—e); Gradoj de Komparado kiel ĉe la Adjektivo 副詞語尾爲 —e, 比較法之級與在形容詞相同 例如:

forte	強	longe	長
rapide	速	pure	清潔
plene	完全	varme	溫

(2) La Propra Adverbo ne havas finiĝon

固有副詞無語尾如

tuj	立即	baldaŭ	不久
jam	既	almenaŭ	至少
nun	現	jus	恰好

Legu Atente

1. La knabino staras apude.
2. La registoj agas ĉiam malkonforme kontraŭ la publika opinio.
3. Mia fratino havas almenaŭ dekmil spesmilojn.
4. Mi verkis esperantaĵojn ĉiam samstile kiel eŭropaj samideanoj, tial ke Esperanto estas vera lingvo internacia.
5. La tre bela birdo flugas tre alte.
6. Hieraŭ lia bopatro iris.
7. La studentoj legas ĉiutage.
8. En ĉiu tago la koko kriadas kelkfoje.
9. Por lerni ian ajn fremdan lingvon oni almenaŭ bezonas kvar jarojn, dum

Esperanto estas ellernebla en kvar monatoj.

10. Jen estas dudek fraŭlinoj.

NAŬA LECIONO

Artikolo 冠詞

(1) Artikolo nedifinita ne ekzistas; ekzistas nur Artikolo Difinita (la) egala por ĉiuj Seksoj Kazoj kaj Nombroj, 不限定冠詞沒有祇有限定冠詞 la 字對於文法上之性格及數皆通用之如:

La knabo 這童

La knabino 這女童

La knaboj 這童(複)

Mi havas la librojn.

我有這幾本書(目的格)

(2) La Propra Nomo de la homo aŭ objekto ne havas Artikolon (la). 凡人或物之專名無冠詞 la 字, 例如:

Azio 亞細亞

Ŝanghajo estas haveno. 上海係港口

Johano estas mia amiko.

約翰係我的朋友

Legu Atente

1. Kantono estas prospera urbo.
2. La hirundo flugis trans la straton ĉar
trans la strato sin trovis aliaj
hirundoj.
3. La patro estas pli maljuna ol la filo.
4. La papilio flugas alte.
5. La grio estas forta
6. Serpentoj estas kruelaj
7. La patro de mia edzino estas mia bo-
patro kaj mia patro estas ankaŭ ŝia
bopatro. Bopatro kaj bopatrino
estas bogepatroj.
8. La riĉeco de tiu ĉi riĉulo estas tre
granda, sed lia malsaĝeco kaj
malboneco estas ankoraŭ pli granda.
9. La tranĉilo estis tiel malakra, ke mi

ne povis tranĉi per ĝi la viandon
kaj mi devis uzi mian poŝan tranĉi-
lon.

10. La hirundo flugas en la firmo.

DEKA LECIONO

Numeralo 數目字

(1) La Numeraloj Fundamentaj estas ne
deklinaciaj: 凡基數爲不變化的例如:

unu	一	ses	六
du	二	sep	七
tri	三	ok	八
kvar	四	naŭ	九
kvin	五	dek	十
Cent	百	mil	千

(2) La Dekoj kaj Centoj estas formataj
per simpla kunigo de la Numeraloj. 凡十數與
百數等均以數字簡單之結合法而造成之, 如

dekunu	十一	kvardek ses	四十六
dektri	十三	mil kvincent	一千五百

dudek 二十 cent ok 一百零八
tridek 三十 ducent dudek 二百二十

(3) Por la signado de Numeraloj ordaj oni aldonas la Adjektivan Finiĝon(—a)凡次序數須加形容詞語尾 —a, 如

unua 第一 dudeka 第二十
dua 第二 tridek—tria 第三十三
sesa 第六 mil okcent—dek—
sepa 第一千八百一十七

(4) Por la signado de Numeraloj multoblaj oni aldonas la sufikson (—obl)倍數須加語尾 —obl 字, 如

trioble ses estas dekok. 三六一十八

(5) Por la signado de Numeraloj nombroj oni aldonas la sufikson (—on). 分數須加語尾 —on 字如:

kvinono 五分之一 du trionoj 三分之二

(6) Por la signado de numeraloj kolektaj oni aldonas la sufikson(—op). 集合數須加語尾 —op 字, 如: Ni promenas triope. 我們三人同遊

(7) Por la signado de Numeraloj Disd-

ividaj estas per la vorto (po). 分配數應用前置詞 po 字,如:

Mi aĉetis por ĉiu infano po ok ovoĵ.
我爲每一個孩子買八隻鷄卵

Legu Atente

1. Duoble du estas kvar.
2. Kvaroble kvar estas dek ses.
3. Unu tago estas sepono de unu semajno aŭ tricent-sesdek-sesono de unu jaro.
4. Tiuj ĉi du amikoj promenas ĉiam duope. Ni trio pe iras al vi.
5. Hierau mi ricevis du leterojn.
6. Dek ok kaj ses faras dudek kvar.
7. Li havas dekduon de Ovoĵ.
8. Hodiau estas la dudek tria de Marto de la jaro mil naŭcent trideka.
9. Mia frato legas dufoje en ĉiu tago po duono da paĝo.
10. Unue mi dankas vin por la mono, due

mi deziras al vi feliĉan jaron.

DEKUNUA LECIONO

Dirakta N 方向之n號

(I) Por montri direkton la vortoj ricevas la finiĝon de la Akuzativo. 凡字得目的格之語尾爲指出方向的如

La rato kuras en la truon. 鼠跑入穴中

Ni iros en Kantonon. 我們進廣州去

Legu Atentie

1. La koko flugis sur la la muron, kaj de muro ĝi nun flugas al la arbo.
2. Ili iros en Ŝanghajon.
3. Nenion ĵetu sur la tablon.
4. Kie vi vojaĝas? Mi vojaĝas dum ses monatoj en Usono, kaj nun mi vojaĝos Francujon.
5. Ni disiĝis kaj iris en diversajn flankojn; mi iris okcidenten kaj li iris

orienten.

6. Li staras tie ĉi kaj ŝi iras tien.
7. La kato kaj rato kuras en la truon.
8. Sinjoro Jun iras Kantonon kun lia filino.
9. Sinjoro Li iris suden kaj Sinjorino Po iris norden.
10. La lampiro flugis en la firmon.

DEKDUA LECIONO

Uorto Kunmetita 合成字

(1) La Vortoj Kunmetitaj estas formataj per simpla kunigo de la vortoj (la ĉefa vorto staras sur la fino); la gramatikaj finiĝoj estas rigardataj ankaŭ kiel memstaraj vortoj. 合成字以各字簡易之結合而成之 (主要之字在尾) 文法上之語尾當作一獨立之字, 如

montraŝingro 食指 = montra + ŝingro

memlerni 自習 = mem + lerni

murhorloĝo 掛鐘 = mur + horloĝo

poŝhorloĝo 袋鐘 = poŝ + horloĝo

kontraŭstari 反對 = kontraŭ + stari

Legu Atente

1. Ŝi aĉetis unu poŝhorloĝon kaj tri grandajn murhorloĝojn.
2. Jen estas kvar grandaj pomarboj.
3. La mango ĉambro estas malpura.
4. Akvfalo estas bela vidaĵo.
5. Esperantisto lernas Esperanton.
6. La loĝantoj de unu urbo estas samurbanoj, loĝantoj de unu provinco estas samprovincanoj.
7. Malriĉulo loĝas nur en domaĉo kaj manĝas nur manĝaĵaĉojn.
8. Honestaĉulo kaj nekredindulo ĉiam paroladas multajn parolaĉojn.
9. En mia skribotablo sin trovas kvar tirkestoĵoj.
10. Diplomatiiston oni povas ankaŭ nomi diplomato, sed fizikiston oni ne povas nomi fiziko, ĉar fiziko estas

la nomo de la scieneo mem.

DEKTRIA LECIONO

Prefikso 接頭字

(接頭字)(意義)	(原字)	(新字)
bo 一姻親	patro 父	bopatro 岳父
ĉef 一首領	urbo 城	ĉefurbo 首都
dis 一四散	semi 種	dissemi 播種
ek 一驟然	paroli 說	ekparoli 忽說
eks 一前任或退職	ministro 大臣	eksministro 前任大臣
ge 一公母	edzo 夫	geedzoj 夫妻
mal 一反對	bela 美	malbela 醜
pra 一前代或後裔	avo 祖父	praavo 曾祖父
re 一回復	veni 來	reveni 回來
vic 一次位	prezidento 總統	vicprezidento 副總統

Legu Atente

1. Kiom da gefilojn vi havas, sinjoro?
2. Tri gefilojn, el kiuj unu estas naskita de mia eksedzino, kiu antaŭ longe

mortis, kaj la du filinojn naskis mia
nuna edzino.

3. Patro de avo estas praavo.
Filo de nepo estas pranepo.
4. Kiam vi ekparolis, mi ekaŭdis ian
bruon, kaj mi eksaltis de surprizo.
5. Mia fratino deprenis de la oranĝujo
multajn oranĝojn, kaj ilin disdonis
al ni ŝiaj gejunfratoj.
6. La homo estas maldiligenta.
7. Laŭte mi legas, mallaŭte vi parolas.
8. Liaj bogepatroj donis al li multajn
monojn, sed al ŝi malmultan.
9. Tial mi estas bofilo de miaj bogepatroj.
Mia edzino estas bofilino de miaj
gepatroj.
10. Se via amiko estus estinta pli ĝentila
mi ne estus puninta lin mi eĉ estus
rekompencinta pro lia antaŭa
penado.

DEKKVARA LECIONO

Sufikso 接尾字

(接尾字)(意義)	(原字)	(新字)	
—aĉ 卑劣	honesta	誠實	honestaĉa 偽誠實
—ad 繼續	paroli	話	paroladi 演說
—aj 物	paki	裝包	pakaĵo 行李
—an 份子	hejmo	家	hejmano 家人
—ar 集合	homo	人	homaro 人羣
—ĉj 男性親愛	edzo	夫	edĉjo 愛夫
—ebl 可能	manĝi	食	manĝebla 可食的
—ec 抽象	bona	善	boneco 良德
—eg 擴大	pluvo	雨	pluvego 大雨
—ej 場所	lerni	南	lernejo 學校
—em 癖性	ridi	笑	ridemi 好笑
—er 單位	mono	銀幣	monero 一文錢
—et 縮小	manĝi	食	manĝeti 小食
—estr 首領	provinco	省	provincestro 省長
—id 後裔	hundo	犬	hundido 犬子
—ig 致使	morti	死	mortigi 殺
—iĝ 變成	nigra	黑	nigriĝi 變黑

-il	器具	tondi	剪	tondilo	剪刀
-in	女性	patro	父	patrino	母
-ind	足稱	ami	愛	amindi	可愛的
-ing	柄杆	plumo	筆	plumingo	筆杆
-ist	職業	instrui	教	instruisto	教員
-nj	女性親愛	edzino	妻	ednjo	愛妻
-opl	倍數	tri	三	trioblo	三倍
-on	分數	kvin	五	kvinono	五分之一
-op	集數	du	二	duope	對對
-uj	容載	inko	墨水	inkujo	墨水瓶
-ul	人格	bona	好	bonulo	好人
-um	無定義	aero	空氣	aerumi	透氣

Legu Atente

1. Li estas sanulo sed lia frato estas malmalsanulo.
2. Tiuj du fraulinoj promenas ĉiam duope.
3. Per hakilo ni hakas, per tranĉilo ni tranĉas, per tondilo ni tondas, per kudrilo ni kudras.

4. Kandelo sidas en kandelingo.
Cigaro enmetiĝas en cigaringo.
5. Ŝi edziniĝis kun sia kuzo, kvankam
siaj gepatroj volis ŝin edzinigi kun
persono.
6. La junulo aliĝis al nia militistaro kaj
kuraĝe batalis kune kun ni kontraŭ
niaj malamiko.
7. Laŭ mia opinio, via granda entrepreno
pri la enkondukado de Esperanto en
lernejojn, certe sukcesos, ĉar nun
ĉiuj bone scias ke la lingvo intern-
acia estas tre grava.
8. Ĉe mia alveno la vetero tuj ŝonĝiĝis la
vento blovegis, de ses ĝis ok horoj;
fetiĉe je la dua posttagmeze mi jam
estis ĉe mia pordo, tial la pluvego
min ne batis.
9. Nematura bovo estas bovido, nematura
leporo estas leporido, nematura
kato estas katido.

10. Sensenculo ĉiam faras sensencaĵon pro sia sensececo.

DEKKVINA LECIONO

Prefiksoj de La Prepozicio, Propra Adverbo kaj Pronomo. 前置詞, 固有副詞及代名詞之接頭字

接頭字(意義)	(原字)	(新字)
al— 對向	veni 來	alveni 向來
„ 增加	doni 給	aldoni 加
de— 離開	tranĉi 割	detranĉi 割開
„ 自從	veni 來	deveni 從來
el— 從出	iri 去	eliri 出去
„ 竟了	manĝi 食	elmanĝi 食完
„ 通悉	uzi 用	eluzi 用着
en— 在內	iri 去	eniri 進去
for— 遠離	iri 去	foriri 走去
ĉe— 在此	esti 在	ĉeesti 在場
kum— 共同	kanti 唱	kumkanti 合唱
laŭ— 依然	leĝo 法	laŭleĝo 依法

„	按照	tempo	時	laŭtempo	按時
mem-	自己	movi	動	memmovi	自動
pri-	論及	pensi	想	pripensi	想及
ne-	否定	bela	美	nebela	不美
sen-	沒有	pagi	付錢	senpagi	免費
sin-	自身	morti	死	sinmorti	自殺
sub-	在下	maro	海	submaro	海底
tra-	經過	iri	去	trairi	經過
sur-	在上	meti	放	surmeti	放在上
inter-	兩方面	ŝanĝi	換	intersanĝi	交換

Legu Atente

1. Dro. L. L. Zamenhof kreis Esperanton en la jaro 1887.
2. Mi volis trinki kun kremo kaj sukeraĵo, sed li donis al mi teon anstataŭ kafo kun sukeraĵo sed sen kremo.
3. Ni legas, manĝas, kaj dancas laŭtenpe.
4. Ni ĉiuj kunvenis por preparoli tre gravan aferon; sed ni ne povis atingi

- ian rezultaton, kaj ni disiris.
5. Lia patrino estas tre purema kaj eĉ unu trovos sur ŝia vesto.
 6. Mi lernas Eesperanton ĉiu tage.
 7. Dum senrikolta jaro multe da malriĉaj homoj pro malsato fariĝas rabistoj porŝatigi sin per rabado.
 8. Inter diversaj nacoj estas unu barilo: nacilingvo, sed per Esperanto oni facile forigas ĝin.
 9. La granda korvo trafugas tra la arbaro.
 10. La bela surtuto estas aĉetita de li, sekve ĝi apartenas al li.

DEKSESA LEKIONO

Tabelo de Prepozicio 前置詞表

(此類字無語尾)

al	至,向,於	krom	除此之外
ambaŭ	兩者	kun	偕,同
anstataŭ	代	laŭ	照,按
antaŭ	在前	malgraŭ	雖然,縱使

ĉe	在,近,傍	men	自己
ĉirkaŭ	四周,大約	per	用,藉,由,以
da	此之(此字恒置于 度量衡之後)	po	每組,以
dum	從,由	por	因爲
dum	當	post	在後
ekster	此,外,在外	preter	經過
el	由,從	pri	關於
en	在內	pro	因
ĝis	迄,直至	sen	無,沒有
inter	中間	sub	在下
je	在	super	在上,上面
kontraŭ	相反	sur	在上
		tra	穿過
		trans	橫過

Legu Atente

1. Ĉu estas ankoraŭ akvo en tiu ĉi glaso?
ne, mii ĝin malplenigis antaŭ
mallonga tempo.
2. Ĉu via infano loĝis ĉe sia onklino?
Jes, li loĝis ĉe sia onklino ok mon-

-atojn, kaj li tre ŝatas lian domon, sed nun li revenis al sia hejmo en la urbo.

3. Kiam tiu ĉi domo estas konstruita? ĝi estas komencita antaŭ ses jaroj kaj finita antaŭ kvar jaroj.
4. La malsanulo ĝetis ŝtonon super la muron, sed li ne havas sufiĉe da forto kaj la ŝtono falis sur la muron.
5. Ĉie kaj ĉiam oni kolektas monon por mizeruloj sed, ju pli oni tiel faras, des ple la mezeruloj multiĝas.
6. En la salono estas neniu krom li kaj lia fianĉino.
7. La junulo aliĝis al nia militistaro kaj kuraĝe batalis kune kun ni kontraŭ niaj malamikoj.
8. Ni kakas en kakejo kaj urinas en urinejo. Kakejo kaj urinejo estas nomata necesejo.
9. Japano loĝas en Japanujo, ĥino loĝas

Ĥinuĵo sed ĥindo loĝas en Persujo,
10, Mi kredeble ne povas veni al vi hodiaŭ
ĉar mi pensas, ke mi mem hodiaŭ
havas gastojn.

DEKSEPA LECIONO

Tabelo de Adverbo 副詞表

(此類字無語尾)

adiaŭ	再會	kvankam	雖然
almenaŭ	至少	kvazaŭ	似乎
ankaŭ	亦	malplej	最欠
ankoraŭ	尙,仍,	malpli	更欠
apenaŭ	殆哉	morgaŭ	明日
baldaŭ	不久	ne	否,不
bis	再說	nek	亦不
ĉi	此	nun	現在
ĉu	否,乎,耶	nur	僅,但
eĉ	雖然,甚至	plej	最,多
hierau	昨日	pli	更多
hodiaŭ	今日	plu	其他,况

ja	果然	preskaŭ	幾乎,殆
jam	既	tre	甚
jen	於此	tro	太,過于
jes	是	tuj	立即
ĵus	方,恰好		

Legu Atente

1. Al aliaj ne donu, kion mi mem ne volas.
2. La vivo de ĉiu homo estas movado ien;
ĉu li volas, ĉu ne volas,—li sin
movas, li vivas.
3. Kiam du homoj malpacigas, — nepre
ambaŭ estas kulpaj.
4. “Neeble” estas la esprimo povanta
troviĝi nur en vortaro de malsaĝuloj.
5. Ne ĉagreniĝu pro la ĝojo kaj ne ĝojn
pro la ĉagreno de alia,
6. Parolo vera restas fortike por ciam, sed
parolo malvera nur por momento.

7. Aŭskultu konsilon kaj akceptu admonon, por ke vi poste estu saĝa.
8. Kiu nenion valoras, plej multe sin gloras.
9. Sen amo kaj kompatato ne povas ekzisti vera teliĉo.
10. Malriĉeco ne estas malvirto.

DEKOKA LECIONO

Tabelo de Konjunkcio 連詞表

(此類字無語尾)

alie	否則	ol	比
almenaŭ	至少	por	以為,藉
aŭ	或,即	se	設,假使
ĉar	因為,何則	sed	但,然而
ĉu	是否,抑	sekve	所以
do	于是,果然	tamen	雖然
dum	同時	ju pli...des pli	愈...愈
jen...jen	忽...忽	ju malpli...des mdpli.	
kaj	及,并,與		愈.....次

ke 卽,以是

Legu Atente

La Espero

En la mondon venis nova sento,
Tra la mondo iras forta voko,
Per flugiloj de facila vento.
Nun de loko flugu ĝi al loko.
 Ne al glavo sangon soifanta,
 Ĝi la homon tiras familion;
 Al la mond, eterne militante,
 Ĝi promesas sanktan harmonion,
Sub la santa signo de l, espero,
Kolektiĝas pacaj batalantoj,
Kaj rapide kreskas la afero.
Per laboro de la esperantoj
 Forte staras muroj de miljaroj,
 Inter la popoloj dividitaj,
 Sed dissaltos la obstinaj baroj,
 Per la sankta amo disbalitaj.

Sur neutrala lingva fundamento,
Komprenante unu la alian.
La popoloj faros en konsento,
Unu grandan rondon familiam.
Nia diligenta kolegaro,
En laboro paca ne laciĝos.
Ĉis la bela sonĝo de l' homaro,
Por eterna ben' ef' ektiviĝos.

L. L. Zamenhof.

DEKNAŬA LECIONO

Tabelo de Interjekcio 歎詞表

adiaŭ	再會	hura	呼聲
bis	再說	ja	確實,斷然
antaŭen	進步	jen	看呀
bone	善哉	ne	否
bonevenu	呼	komprenoble	固然
brave	偉哉	nu	是
Ĉerte	確然	ve	嗚呼
ĉu ne	否乎	vere	不錯

efektive	自然	vivu	萬歲
fi	可惡		
for	走開		
ha	讚美		
he	愕然		
he	噫		

Legu Atente

Pri La Historio de Esperanto

En la jaro 1887 aperis en Varsovio la unua lernolibro de lingvo internacia de Dro Esperanto (pseŭkonimo de la aŭtoro: Dro Ludoviko Zamenhof) Naskiĝinte en 1859 en Bielostok kie loĝas kaj intermalpacas kvar malsamlingvaj popoloj, Zamenhof jam de sia knaba juneco komencis studi kaj labori pri internacia lingvo Kvankam li fariĝas profesie okulisto, lia ĉefa celo en la vivo estis, ĉiam helpis al interkompreno de ĉiuj nacioj per helpa komuna lingvo neŭtrala.

Antaŭ la publika apero de Esperanto, Zamenhof dum multaj jaroj kutimiĝis pensi kaj verki rekte en la nova lingvo. Tial ĝi jam havis komencon de originala literaturo, kiam ĝi aperis. Post 1887 la lingvon lernis kaj uzis ĉiam pli granda nombro da ĉiulandaj adeptoj kiuj per sia proza aŭ poezia verkado iom post iom pliriĉigis la lingvon kaj kreis tradicion en nia stilo.

De 1905 okazis ĉiujare tutmondaj kongresoj de Esperantistoj, kaj en tiuj grandaj internaciaj kunvenoj montriĝis pli kaj pli rimarkinda unueco en la elparolado de la lingvo, kaj ankaŭ kreiĝis tradicio en la parola stilo. Pro tio kaj ankaŭ pro la fakto ke la plej granda parto de la Esperanta vartaro estis alportata de la vivo iom post iom kaj aldodata al la unua tre malvasta vortareto uzita de D-ro Zamenhof en la komenco, oni ĝenerale konstatas, ke Esperanto fariĝis nun vivanta lingvo.

Ĝian tujan praktikan utilon pruvas la grandaj servoj de universala Esperanto—Asocio (U.E.A.), kiu havas delegitojn en la plej multaj urboj de la mondo kaj ebligas facilan internacian informadon, anoncadon aŭ vojaĝadon per Esperanto. La jarlibroj de U. E. A. entenas liston de tiuj delegitoj kaj utilajn informojn pri la praktika uzo de Esperanto. Dank' al tio, miloj da turistoj aŭ komercistoj nur uzante Esperanton povis vojaĝadi, junuloj trovis oficojn fremdlande, junulinoj sendanĝere travojaĝis grandajn urbojn. Internaciaj societoj fondiĝis por tutmondaj idealaj aŭ profesiaj celoj kelkaj miloj da lidoj estas presitaj en Esperanto, tradukitaj el ĉiuj naciaj literaturoj aŭ originale verkitaj de Esperantistaj aŭtoroj Ekzistas multaj Esperanto-gazetoj, revuoj aŭ jurnalaj en plej diversaj lokoj kaj kun plej diversaj celoj.

En la tre vigla internacia vivado kreita

de Esperanto gravan volon havas la interna ideo de Esperantismo, kiun per diversaj verkoj esprimas la originala Esperantoliteraturo kaj interalie la oficiala kongresa himno de ĉi Esperantistoj “La Espero” verkita de Dro. Zamenhof.

DUDEKA LECIONO

Korelativaj Vortoj

九個相關字之變化

(1) 世界語九個相關字如下列：

ia	某種	ial	某故	ie	某處
iel	某樣	iam	某時	ies	某的
io	某物	iom	某數	iu	某個

(2) 相關字之前冠以 *ĉ* 則表個別：

ĉia	每種	ĉial	每故	ĉie	每處
ĉiel	每況	ĉiam	每時	ĉies	每個的
ĉio	每物	ĉiom	每些	ĉiu	每人

(3) 相關字之前冠以 *k* 表則疑問及連系：

kia	何種	kial	何故	kie	何處
kiel	如何	kiam	何時	kies	何人的
kio	何物	kiom	幾何	kiu	何人

(4) 相關字之前加以 *nen* 則表否定：

nenia	無種	nenial	無故	nenie	無處
neniel	無法	neniam	無時	nenies	無人的
nenio	無物	neniom	毫無	neniu	無一人

(5) 相關字之前冠以 *t* 則物指定：

tia	那種	tial	是故	tie	彼處
tiel	如彼	tiam	其時	ties	彼の
tio	彼物	tiom	那些	tiu	那人

(6) 疑問詞加以 *aj*n 則表無論：

kia ajn	無論何種	kiel ajn	論無何故
kiamajn	無論何時	Kie ajn	論無何處
kiel ajn	無論如何	kies ajn	論無誰的
kio ajn	無論何物	kiom ajn	論無多少
kiu ajn	無論何人		

Legu Atente

Al la Fratoj

Forte ni staru, fratoj amataj,
Por nia sankta afero!
Ni bataladu kune tenataj,
Per unu bela espero!
Regas ankoraŭ nokto sen luno,
La monco dormas obstine,
Sed jam levigos baldaŭ la suno,
Por lumi, brili senfine,
Veku, ho veku, veku, konstante,
Ne timu ridon, insulton!
Voku, ho voku, ripetadante,
Ĝis vi atingos aŭskulton!

LA FINO

世界語文句應用各種標點符號：一

	(用法)	(符號)
Komo	逗號	,
Punkto	句號	.
Punktkomo	支號	;
dupunkto	總號	:
demanda signo	疑問號	?
ekkria signo	呼提	!
citaj signoj	引號括	“ ”
parentezo	括號	()
streketo	短劃	—
kunigo	連線	—
apostrofo	省文	'

pied—nato 肩批,註脚(普通所用者有 * × ● △ 等)

廣州市教育局立案

文思英文補習學校

附設世界語科

招男女生免

收學費分

高初級

各一年

畢業

章程
送閱

分日
按班

校長張錦源